

Kommuner, kommunförbund och grundskolor i landskapet Åland

6.5 2020 Information och riktlinjer till kommunerna gällande öppnandet av grundskolorna.

Statsrådet fastställde den 29.4 2020 att begränsningarna som utfärdats på grund av coronavirusepidemin ska avvecklas inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen från och med den 14 maj 2020. Avvecklingen av begränsningarna innebär att man från och med den 14 maj 2020 inom sådan undervisning och verksamhet som avses i grundskolelagen till alla delar tillämpar den lagstiftning som råder under normala omständigheter.

I undervisningen återgår man till normala undervisningsarrangemang men i övergången ska man ta i beaktande åtgärderna för att förhindra smittorisken. I undervisningen för elever i läropliktsåldern återgår man för alla årskursers del till närundervisning och därtill upphör begränsningarna som berör undervisningens omfattning, stödet för skolgången och lärandet, elevvården och skolmältiden samt skyldigheten att ordna andra förmåner och tjänster som hör till den avgiftsfria undervisningen inom den grundläggande utbildningen.

Grundskolornas lokaler kan från och med den 14 maj 2020 användas för undervisning och därtill hörande övrig verksamhet, om inte annat beslutas av det organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar. Samtidigt upphör också statsrådets rekommendationer om att även barnen inom barnomsorgen och eleverna i grundskolan ska stanna hemma.

Allmänna anvisningar för att minska smittorisken i kommunens utbildningsverksamhet vid återgång till närundervisning

Syftet med dessa anvisningar är att stödja skolor i förverkligandet av en trygg skolgång och arbetsmiljö för både barn och personal under coronaepidemin. Genom att följa anvisningarna minskar man smittrisen i samband med återgången till närundervisning följas
(källa: *Institutet för hälsa och välfärd och undervisnings- och kulturministeriet* – Länk till ursprungliga anvisningarna

<https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/22150002/Skolanvisningar-04052020.pdf>

1. Man får inte komma till skolan om man är sjuk

Coronaviruset orsakar luftvägsinfektion, symptomen kan vara bland annat hosta, halsont, feber, andnöd, muskelkramp, magsymtom och huvudvärk. Inga barn eller vuxna ska komma till skolan ifall hen har några som helst symptom som tyder på sjukdom. Ifall ett barn insjuknar under dagen flyttas barnet omedelbart till ett separat utrymme tillsammans med en vuxen för att vänta på föräldern. Personer med symptom ska vara i kontakt med ÅHS och enligt de anvisningar man får söka sig till ett ställe där man kan göra ett coronavirustest.

2. Riskgrupper

Svåra fall av coronavirus är mycket sällsynta hos barn. Risken har inte heller ökat hos friska personer eller hos barn och unga vars underliggande sjukdomar är i god vårdbalans. Den

behandlande läkaren bedömer ifall ett barn, eller barn vars familjemedlem har en allvarlig underliggande sjukdom eller som behöver regelbunden immunhämmande medicinering, kan återvända till skolan. Till coronavirusets svåra riskgrupper hör de barn vars underliggande sjukdom i vilket fall som helst föranleder en ökad risk för allvarliga infektionssjukdomar. Åtgärder för personal i skolorna grundar sig på arbetsgivarens riskbedömning. Arbetshälsovården stödjer arbetsgivaren i riskbedömningen.

3. Undvik fysisk kontakt

Coronaviruset sprids i första hand som droppsmitta. I skolor ska man sträva till att undvika situationer där man är i direkt kontakt med andra.

Följande gäller i verksamheten

- Stora evenemang, så som samlingar eller avslutningsfester, ordnas inte.
- Andra personer än personalen vid skolan ska undvika att vistas på skolans område. Varje enhet ska slå fast den praxis som passar bäst med tanke på den egna situationen och informera familjerna om dessa.
- Trots att man sköter hygien mer effektivt är det viktigt att se till att barnet i så hög grad som möjligt på samma sätt som tidigare får den närhet, trygghet och interaktion med en vuxen som barnet behöver
- Personalmöten bör undvikas, till exempel ordnas lärarmöten i första hand på distans
- I skolornas utrymmesplanering ska man sträva efter att färre elever än vanligt befinner sig i ett utrymme samtidigt, dvs. det fysiska avståndet mellan eleverna sinsemellan och till lärarna är större i normala omständigheter
- Man kommer inte att ge anvisningar om säkerhetsavstånd mellan personer. Man behöver inte dela upp grupper, istället kan man genom utrymmesarrangemang skapa tillräckliga avstånd
- Undervisningsgrupperna hålls åtskilda under hela skoldagen i så stor utsträckning som det är möjligt
- I lågstadiet ska man hålla klasserna separerade under hela skoldagen. I högstadiet och i tillvalsämnen, där undervisningen kräver det, kan grupperna blandas och gruppindelningarna variera. I dessa fall ska extra uppmärksamhet fästas vid att hålla avstånd och att undvika närkontakt.
- Skolbispisningen ordnas i mindre grupper, inte som gemensam bispisning i matsalen. Man sörjer för hygien under matlagningen, matutdelningen och medan man äter.

4. En god hand- och hosthygien förebygger smitta

Då man sköter hand- och hosthygien på rätt sätt förebygger man smittspridning.

- Såväl barn som vuxna tvättar händerna då man kommer till skolan samt då man går hem. Därutöver tvättar man händerna före man äter, då man kommer in efter att ha varit utomhus samt alltid då man har nyst eller hostat eller om händerna är märkbart smutsiga. Händerna torkas med engångspappershanddukar.
- Ifall det inte finns möjligheter att tvätta händerna används handdesinfektionsmedel. Handdesinfektionsmedlet ska finnas lätt till hands. En vuxen ska övervaka då ett barn använder medlet.

- Då man nyser eller hostar täcker man munnen med en engångsnäsduk, som man efteråt kastar bort. Ifall man inte har tillgång till en näsduk nyser eller hostar man i armvecket. Sedan tvättar man händerna.
- Det rekommenderas *inte* att man använder skyddsmask i skolan

5. Städning

Coronaviruset sprider sig främst med droppsmitta då en sjuk person hostar eller nyser. Det är möjligt att viruset också smittar genom beröring. Coronaviruset klarar sig inte länge i luften eller på ytor i varierande temperaturer. Man har inte kunnat konstatera smittspridning genom föremål. Vid städning används ett svagt basiskt allrengöringsmedel. I sanitetsutrymmen kan man effektivisera städningen genom att använda desinfektionsmedel. Följ Arbetshälsoinstitutets städanvisningar.

- Torka av beröringsytor så som dörrhandtag, armstöd, pulpeter och bord, strömavbrytare och kranar minst en gång per dag, helst två gånger per dag.
- Undvik användning av arbetsredskap som är i gemensamt bruk, som t.ex. tangentbord, tabletter eller pysseltillbehör (saxar m.m.) eller rengör efter varje användare
- Tills vidare bör man inte ta med egna leksaker till skolan.

6. Ifall man konstaterar coronasmitta i skolan

Det är ÅHS som svarar för smittsamma sjukdomar och som utreder smittkedjor. Ifall coronasmitta konstateras i skolan fås information om hur man ska gå till väga av ÅHS. Smittkedjan utreds ifall personen blivit exponerad, de exponerade bör spåras och försättas i karantän i 14 dagar. En person som smittats av coronaviruset bör hålla sig borta från skolan minst sju dygn från att symptomen började, men vid behov längre så att hen varit symptomfri minst två dygn innan hen återvänder till skolan.

Planering av praktiska arrangemang

Då antalet barn i grundskolan ökar betydligt i och med att begränsningarna uteblir, är det viktigt att man noggrant planerar återgången till närundervisning i synnerhet de förfaringssätt som berör tryggheten och säkerheten, såsom undervisningsarrangemang och tillhörande hygien- och skyddsåtgärder. *Varje skola behöver planera hur man bäst kan tillgodose rekommendationer om att hålla avstånd och hygien på sin enhet enligt de omständigheter och förutsättningar som råder på just den skolan.*

I planeringen av öppnandet av skolan ska man även ta i beaktande de aspekter som berör den psykologiska tryggheten, såväl ur elevernas och vårdnadshavarnas som ur personalens perspektiv. När man planerar åtgärderna ska man samarbeta med de sakkunniga inom elevvårdstjänsterna samt till de delar det behövs även med hälsovårdsmyndigheterna.

- Undervisning och verksamhet i skolan ska, efter att begränsningarna uteblir, verkställas enligt gällande lagstiftning och läroplan.
- En elev inom grundskolan ska delta i undervisningen om hen inte av särskilda skäl tillfälligt har fått befrielse. Man ska alltså alltid anhålla om lov för frånvaro och skolan avgör om det finns grunder att bevilja lov för frånvaron. Kommunen och skolan kan dra upp allmänna riktlinjer som gäller beviljandet av lov för frånvaro. Eleverna ska

behandlas på likvärdiga grunder. Det är också viktigt att samarbeta med hemmen och hitta en gemensam syn på saken.

- En godtagbar orsak till frånvaro är till exempel sjukdom eller om eleven eller en familjemedlem med hänsyn till smittorisken hör till riskgruppen. Huruvida man hör till riskgruppen grundar sig på en läkarens bedömning av personens situation.
- Undervisningen i grundskolan ska vara i form av närundervisning i enlighet med lagstiftningen. Undervisningen kan inte fortsätta som distansundervisning även om kommunen eller en vårdnadshavare skulle vilja det. Endast i sådana fall om man av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd fattar ett beslut om att eleven har rätt till frånvaro, kan undervisningen ordnas som distansundervisning. Sådana här arrangemang kan komma på fråga till exempel för elever som hör till riskgruppen och som stannar hemma. Arrangemangen ska grunda sig på en läkares bedömning.
- Skolan/kommunen bör se till att skoltransporterna fungerar och att eleverna kommer till skolan. Det är kommunens ansvar att se till att skoltransporterna sker på ett säkert sätt och att hitta lösningar som fungerar bäst för de lokala förhållandena.
- Rasterna är en del av skoldagen och det innebär att grupperna ska hållas åtskilda även då. Förslagsvis kan man arrangera rasterna så att eleverna håller dem i olika omgångar för att undvika några större elevsamlingar. Även vid skoldagens början och avslut behöver man organisera så att det inte skapas samlingar eller trängsel då man ska gå in och ut.
- Lärarnas arbetsskyldighet fortsätter oförändrad. Arbetsgivarens arbetsledningsrätt gäller som i normala omständigheter och vilket innebär att det är arbetsgivaren som bestämmer hur och när lärare och övrig pedagogisk personal ska finnas på plats i skolan.
- Det är viktigt att skolan, innan skolarbetet för läsåret 2019–2020 avslutas, för samtliga elevers del kartlägger situationen då det gäller elevernas kunskaper och behov av stöd för lärandet och skolgången samt behoven av elevvårdstjänster.

Mer information hittas på utbildningsstyrelsens webbplats

<https://www.oph.fi/sv/nyheter/2020/de-begransningar-och-avvikande-arrangemang-som-utfardats-pa-grund-av>

Kontaktpersoner

Elisabeth Storfors

Byråchef utbildningsbyrån

Utbildnings- och kulturavdelningen

Ålands landskapsregering

+358 18 25000 (vxl)

elisabeth.storfors@regeringen.ax

Katarina Halme-Wiklund

Specialsakkunnig inom utbildning

Utbildnings- och kulturavdelningen

Ålands landskapsregering

+358 18 25000 (vxl)

katarina.halme-wiklund@regeringen.ax